

Willem Elsschot

HET HUWELIJK

Toen hij bespeurde hoe de nevel van de tijd
in d' ogen van zijn vrouw de vonken uit kwam doven,
haar wangen had verweerd, haar voorhoofd had doorkloven
toen wendde hij zich af en vrat zich op van spijt.

Hij vloekte en ging te keer en trok zich bij de baard
en mat haar met de blik, maar kon niet meer begeren,
hij zag de grootse zonde in duivelsplicht verkeren
en hoe zij tot hem opkeek als een stervend paard.

Maar sterven deed zij niet, al zoog zijn helse mond
het merg uit haar gebeente, dat haar toch bleef dragen.
Zij dorst niet spreken meer, niet vragen of niet klagen,
en rilde waar zij stond, maar leefde en bleef gezond.

Hij dacht: ik sla haar dood en steek het huis in brand.
Ik moet de schimmel van mijn stramme voeten wassen
en rennen door het vuur en door het water plassen
tot bij een ander lief in enig ander land.

Maar doodslaan deed hij niet, want tussen droom en daad
staan wetten in de weg en praktische bezwaren,
en ook weemoedigheid, die niemand kan verklaren,
en die des avonds komt, wanneer men slapen gaat.

Zo gingen jaren heen. De kind'ren werden groot
en zagen dat de man die zij hun vader heetten,
bewegingsloos en zwijgend bij het vuur gezeten,
een godvergeten en vervaarlijke aanblik bood.

H.H. ter Balkt

DE AARDAPPELSORTEERMACHINE

Ik woonde toen in een land
waar de aardappelsorteermachine kwam.

Van hout gezouten met veel regens gemaakt
werkte hij als een monotoon brein.

Hij sorteerde naar drie groottes
als een eenzellige boerencomputer.

't Regende altijd als hij kwam
of hij voortbewogen werd door die regen.

Iets verduisterds dreef hem,
iets verflauwds; als het matriarchaat.

In de kasten stond oud Jozo-zout
en in 't bos leunden bijlen.

Ook het varken kwam naar hem kijken:
met een groen oog over zijn hek.

Hij was heel slim die houten machine,
achter zijn lijfwacht van jute zakken!

De kleinste aardappels vielen
meteen door zijn bovenste mazen.

Drie vlakken had hij, van hout
en draad, die schuins dansten, een beetje obscuur.

De allerkleinste aardappels stortten
als dikke regendruppels omlaag;

de grotere verzeilden op 't middelste
valluik en de dikste rolden trots bovenop.

Je zag het aan en kon het niet bevatten;
hij was ook altijd blauwgeschilderd,

en kwam misschien wel uit China; van ver
uit de platte wagons van de horizonnen,
uit de fretachtige verte en het duister.

Het regende altijd als hij kwam.
Het was een koninklijke machine.

Want ook de regen viel dan plechtiger,
of hij viel aan een koninklijk hof.

Ik betreur hem niet, de aardappelregenmachine.
Ik denk soms aan hem.

Hij was de gedeuktste onder de werktuigen.
Parcival: bespot door 't elegant etgras.

Maar de wolken hadden een zwak voor hem
en de regen haalde hem in als een hoeder.

uit: *In de waterwingebieden. Gedichten 1953-1999*
Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2000.